

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnništvo v Kofarjevi ulici štev. 6 — telefon
uredništva štev. 30 — telefon
— upravnništva štev. 328 —

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

V upravi stane mesečno Din 7—

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Vprašanje katoliških shodov.

»Kmetijski list« prinaša že nekaj časa članke, bojda iz »visokih katoliških krogov«, v katerih se obrača zoper katoliške shode, češ, da so prirejeni popolnoma v politične namene SLS. Pri tej priliki izrablja neko nam popolnoma neznano okrožnico španskega episkopata, katera baje duhovščini prepoveduje vmešavati se v dinastične in ustavne boje v Španiji, tudi proti našemu listu, češ, čemu smemo potem mi nastopati kot republikansko glasilo? —

To zahteva jasnega in nedvoumnega odgovora.

»Novi Čas« je glasilo krščansko-socialnega delavstva, katero je politično organizirano v SLS. Kakor znano, pa je SLS na seji vodstva v Celju sklenila, da smejo tako posamezniki kakor tudi cele organizacije v okvirju stranke zastopati po svojem prepričanju poljubno monarhistično ali pa republikansko stališče. Vsled tega naš list lahko zastopa republikanizem, kadar in kolikor ga hoče. Tega mu nima nihče prepovedovati, kar pa se tiče cerkvene oblasti, je že davno znano, da se ona kot taka ne sme istovetiti in se tudi dejansko ne istoveti z nobeno politično stranko, torej tudi ne s SLS. Stranka ima samosvoje, od nikogar neodvisno in samo svojim pristašem politično odgovorno vodstvo. Ker pa so pristaši stranke pri nas vsi obenem člani katoliške cerkve, so le-ti kot taki od disciplinarne oblasti cerkve odvisni v toliko, da morajo najvišje versko-nravnstvene smernice, po katerih se ravna njihovo javno strankarsko delovanje, biti v skladu s katoliško vero. Prav tako, bi se morali protestanti ali pa muslimani, ako bi kateri pripadali naši stranki, v versko-nravnstvenem pogledu ravnati po svoji veri, oziroma po svoji vesti. To je tako enostavno in jasno, da bo tudi »Kmetijski list« brez dvoma razumel. Monarhizem ali republikanstvo pa ne spada med versko-nravnstvena načela in je vsak katoličan v tem oziru popolnoma svoboden. Če so španski škofje izdali v tem oziru res kakšno zapoved ali prepoved, se more ta tiskati samo duhovščini, v nobenem oziru pa ne lajkov.

Kar se tiče katoliških shodov, ne smejo biti in tudi dejansko niso nobene prireditve stranke. Katoliške shode priporoča najvišja cerkvena oblast, začeni od papeža in škofov, ter jih v posameznih okrajih in krajih prirejajo v to svrhu po določilih ljubljanske sinode sestavljeni odbori. Predmeti, ki se na njih obravnavajo, se nanašajo strogo na vero. Ker je pa vera javna in ne zasebna stvar, je popolnoma v duhu cerkve, ako se na njih obravnava odnos vere do javnega življenja, v kolikor

Kulturen škandal.

Dobrodelni zavodi brez sredstev.

Ravnateljstvo in upraviteljstvo deželnih dobrodelnih zavodov nam pošilja sledeči dopis:

Ljubljana, 21. junija 1922.

Podpisani izjavljamo, da vzpričo nezadostnih dvanajstinskih kreditov za dobrodelne zavode v Ljubljani in vzpričo že dosedaj narastlih neplačanih računov pri teh zavodih, ne moremo prevzeti za nadaljni obstoj in za redno obratovanje teh zavodov nobene odgovornosti. Zato prosimo, da ministrstvo narodnega zdravja vsem zahtevam zdravstvenega odseka, ki jih je stavil za sanacijo sanitarnih ustanov v Sloveniji, nemudoma ugodi.

Alojzij Kraigher,
ravnatelj.

Dr. Derč, dr. Goesti, dr. Ješe, dr. Polajnar, dr. Derganc, dr. Gregorič, prof. dr. Plečnik, dr. Robida, dr. Divjak, dr. Jenko, dr. Pogačnik, dr. Stojc, prof. dr. Zalokar, primarij.

H. Logar J. Šarabon,
upravitelja.

V vednost vsem prizadetim pa nas bolnišnično in blaznično ravnateljstvo obvešča:

mora to biti v skladu z versko-nravnstvenimi načeli. Kar pa ni podvrženo temu odnosu, na katoliške shode seveda absolutno pod nobenim pogojem ne spada, tudi če bi bilo v programu SLS. So vprašanja o obliki države, o avtonomiji in o razmerju med različnimi strankami, v kolikor se to ne tiče njihovega stališča do vere. V odličnem smislu pa spada na katoliške shode seveda vprašanje šolstva in tiska, ako se to omejuje na načelno stališče listov napram dogmatičnim in moralnim načelom vere in Cerkev.

Katoliški shodi torej niso in ne morejo biti nobeni agitacijski shodi kakšne stranke proti drugim strankam, namreč imajo le namen med vsemi brez razlike razširjati in utrjati krščansko versko-nravnstveno mišljenje in delovanje brez vsake razlike. Seveda, če kakšne stranke odrekajo veri javni značaj in pomen za narod, državo, človeško družbo, če se obračajo proti cerkvi in zagovarjajo »laizacijo« države in šole, — je čisto samo po sebi umevno, da katoliški shodi ne morejo biti takim strankam in njihovim prizadevanjem v prilog. Kadar bodo te stranke to svoje kulturnobojno stališče zapustile, bodo lahko z mirnim srcem gledale na katoliške shode in se jih aktivno udeleževale, kar nas bo vse gotovo odkritosrčno veselilo in česar mi odnekaj goreče želimo, ker

Vsled slabega gmotnega stanja splošne bolnice in blaznice v Ljubljani se sprejem belnikov omeji izključno le na najbolj nujne slučaje. Bolnike, ki niso neobhodno potrebni zavodne oskrbe, se naj takoj odpusti. Bolnike pa, ki še ostanejo v belnici, naj se kakor hitro mogoče odpravi v domačo oskrbo.

Tako daleč smo torej prišli pod Pašič-Pribičević-Zerjavovo vladu. Na zunanjo delamo veliko politiko, sklepamo politične in dinastične zveze, prirejamo sijajne svatbe po španskem ceremonielu, razmetavamo fraze o močni državi, o sijajni bodočnosti, dajemo bahave intervjuje — v tem pa v tej državi reven človek izgublja zadnjo pravico: da dobi v boleznih čedno posteljo in človeško oskrbo. V afriški Liberiji in povsod po svetu, kjer si je civilizacija napravila pot, zidajo nove bolnišnice in skrbje za povzdigo zdravstva, v naši državi pa bolnišnice zaradi pomanjkanja sredstev zapiramo! Nabiramo — in prav je! — za stradaljo Rusijo, toda naša lastna dežela je na tem, da bo njeno prebivalstvo, ki ni blagoslovljeno z imetjem, umiralo za plutom.

Ali je mogoča hujša obsodba sedanjega režima? Doklej še?

se bo potem naše politično življenje visoko povzdignilo in bo med nami zopet vzpostavljeno tako potrebno krščansko edinstvo.

Tudi v tem vprašanju, upamo, smo si zdaj s »Kmetijskim Listom« na jasnem.

Glede namišljene prepovedi katoliških shodov od strani pokojnega škofa dr. Napotnika, pa »Kmetijski List« tudi sedaj še ni doprinesel nobenega dokaza, da bi se bila taka prepoved kdaj izdala. Glede goriškega nadškofa se sklicuje »Kmetijski List« na neki konflikt nadškofa s takozvanimi krščansko-socialnimi »mladini«, zamolčuje pa previdno, da se je pri tem nespornumljenju šlo zgolj za natisk dr. Preglovega »Plebanusa Joannesca«, nikakor pa ne za krščansko-socialno kulturno akcijo na Goriškem, ki jo nadškof brez vsakega pridržka odobrava, o čemer obstojajo nedvoumni dokazi.

Če se je kakšen italijanski kardinal obrnil proti izražanju vere s strani laške ljudske stranke in če je pokojni papež to kardinalovo stališče odobral, se to nas popolnoma nič ne tiče. Neutajljivo dejstvo pa je, da tako kakor pokojni papež tudi sedanji papež, ne glede na kakšno mogočo slučajna nespornumljenja stoji italijanski ljudski stranki vsekozi simpatično nasproti in njena stremjenja tudi v političnem oziru, v kolikor pridejo v poštev krščanska

nravnstvena načela v javnem življenju, odo brava in moralno podpira.

Upamo, da je sedaj »Kmetijski List« in njegov dozdevni »visoki« informator po polnoma zadovoljen.

Volivni zakon sprejet.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) V radikalnem in demokratskem klubu so se vršile včeraj zelo burne debate o volivnem zakonu. V radikalnem klubu se je razburjenje kmalu poglobilo, ko je Pašić po svoji stari navadi zagrozil z demisijo, če klub ne sprejme njegovega stališča. Klub je vsled tega sklenil, da bo glasoval za volivni zakon v celoti. Bolj burna je bila debata v demokratskem klubu, kjer so nekateri poslanci zahtevali, da naj se seja narodne skupščine pretvori v konferenco. Vlada je razpravljala o tem predlogu in ga je po dolgi debati odklonila. Vsled tega je pričela seja narodne skupščine šele ob sedmi uri zvečer. Opozicija je prešla v obstrukcijo in je najprej postavljala na predsednika kratka vprašanja, kar je trajalo do približno poldevete ure, nakar so opozicijski poslanci zahtevali besedo, da protestirajo proti kršitvi poslovnika. Pri tej priliki bi kmalu prišlo do resnega incidenta med poslancem Baričcem in drugimi opozicijskimi poslanci ter poslanci vladne večine. Okrog 12. ure se je pričelo poimensko glasovanje. Glasovalo je skupaj 164 poslancev. Za zakon je glasovalo 159 poslancev, proti pa 6, dočim je opozicija že pred glasovanjem zapustila dvorano. Po glasovanju je bila seja zaključena in se vrši prihodnja danes ob 10. uri popoldne.

Dr. Žerjavova demisija.

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Vsi belgradski listi se bavijo z demisijo ministra za socialno politiko dr. Žerjava in poročajo, da je bil od demokratskega kluba prvotno določen za njegovega naslednika predsednik demokratskega kluba Ljuba Davidović. Kakor izve Vaš poročevalec iz popolnoma zanesljive strani, je Ljuba Davidović to kandidaturu odklonil, ker ne smatra za oportuno, da bi radi bližajočih se volitev vstopil v kabinet, ker je demokratska-radikalna koalicija itak pred razsulo. Kot nasledniki se sedaj imenujejo Jovan Magovčević, Wilder in drugi. Sliši se tudi ime profesorja Reisnerja.

Opozicija in muslimani

Belgrad, 21. junija. (Izv.) Včeraj so prispeli v Belgrad muslimanski poslanci levicariji in desničariji. Poslanec dr. Hrasnica-Beg je izjavil, da bodo stali muslimanski poslanci v opoziciji napram vladi. Kar

Tunel.

75

Roman. Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

Allan ga je hotel razveseliti ter pohvalil risbe.

»Da, pa so ludi res dobre,« je dejal ponosno Hobby ter nallil dva kozarca black and white. »Ze speč začenjam, Mac. Samo hitro se ulrudim. Kmalu boš videl pliče. Pličel! Če tako sedim, vidim čestokrat prečudovite pliče v svoji glavi — na milijone in vsi se premikajo. Pij, bratec! Pij, pij, pij!«

Hobby se je spustil v obdrnjen usnjal stol ter zazelal.

»Ali je bila Maud s teboj v Evropi?« je nenadoma vprašal.

Allan se je prestrašil ter prebledel. Popadla ga je lahna omotica.

»Maud?« je dejal polglasno in ime je tako čudno zvenelo v njegovih ušesih, kakor da ni prav, če se izgovarja.

Hobby je pomežiknil ter z naporom mislil. Nalo je vstal ter dejal: »Ali želiš še whiskyja?«

Allan je zmajal z glavo. »Hvala, Hobby! Čez dan ne pijem.« Z molnimi pogledi je zrl skozi jesensko drevje na morje. Majhen, črn parnik je počasi polzel proti jugu. Čisto mehnično je opazil, da je parnik naenpot obstal med vejno rogovilo ter se ni več gnil.

Hobby je sedel nazaj in dolgo časa sta bila čisto tiha. Veter je vel skozi sobe ter tresel listje z dreves. Preko sipin in morja so brzele nagle sence oblakov ter vzbujale občutek brezupja in večno nove bolesti.

Nato je Hobby spel izpregovoril.

»Tako je včasih v moji glavi, vidiš?« je dejal. »Seveda vem vse, kaj se je zgodilo. A včasih se mi misli zmedejo. Maud, uboga Maud! Ali si pa slišal, da je doktor Herz zletel v zrak? S celim svojim laborato-

rijem. Veliko luknjo je izkopal v cesto ter dvignil s seboj trinajst ljudi.«

Doktor Herz je bil kemik, ki je izdeloval streljivo za lunel. Allan je vest prejel že na parniku.

»Škoda,« je pristavil Hobby. »Ta nova reč, ki jo je imel, je pač morala biti dobra! In zasmejal se je okrutno. »Prevelika škoda!«

Allan je nato napeljal pogovor na Hobbyjevega ovčarskega psa in nekaj časa je Hobby sledil. Nalo pa je spel zdrnil.

»Kakšna sladka deklica je pač bila Maud!« je dejal nepričakovano. »Otrok! In vendar se je zmerom delala, da je modrejša nego vsi ljudje. Zadnja leta ni bila prav zadovoljna s teboj.«

Allan je zatopljen v misli gladil Hobbyjevega psa.

»Vem, Hobby!« je dejal.

»Da, včasih je ložila, da jo puščas tako samo. No, pa sem ji dejal: glej, Maud, ni drugače. Nekoč sva se tudi poljubila. Vem, kakor da je danes. Najprej sva igrala tenis in potem je Maud izpraševala vse mogoče stvari. Moj Bog, kako razločno slišim zdaj njen glas! Dejala mi je »Frank...«

Allan je strmel v Hobbyja. A ni ničesar vprašal. Hobby je gledal v daljavo in njegov pogled se je prestrašno blestel.

Čez čas se je Allan dvignil, da odide. Hobby ga je spremljal do vrtnih vrat.

»No, Hobby,« je dejal Allan, »ali ne maraš z menoj?«

»Kam?«

»V tunel.«

Hobby je prebledel in njegova lica so strepetala.

»Ne — ne!« je odvrnil s plašnim, negotovim pogledom. In Allan, ki se je svojega vprašanja kesal, je videl, da Hobby trepeča po vsem telesu.

»Zbogom, Hobby, jutri pridem spet!«

Hobby je stal na vrtnih vratih z lahno pripognjeno glavo, rumenkasto bled, z bolnimi očmi, in veter se je poigraval z njegovimi belimi lasmi, ko je pes besno lajal za Allanom, se je Hobby zasmejal — z bolnim, otročjim smehom, ki je Allanu še zvečer zvenel v ušesu.

Ze prihodnje dni se je Allan spustil v pogovor z delavsko unijo. Imel je občutek, da so zdaj bolj naklonjeni dogovoru. Unija v resnici ni mogla dalje vzdrževati zapore nad tunelom. »Farmhands« — »delavci s farm« so pod zimo prihajali v tisočih od zahoda ter iskali dela. Unija je prejšnjo zimo izdala neizmerne vsote za brezposelne in ja zima bi jo stala še mnogo več. Odkar je stalo delo v tunelu, je neizmerno tudi padlo delo v rudnikih, plavžih in tvornicah za stroje; celo vojsko delavcev so pahnili na ceste. Mezde so zaradi velike ponudbe delavskih rok lako padle, da so celo zaposleni izhajali le s lesjubo.

Unija je sklicevala seje in zborovanja, in Allan je govoril v New Yorku, Cincinnati, Chicagu, Pittsburgu in Buffalu. Žilav in neuludljiv. Glas mu je pogrkoval v prsih kakor nekoč in ko je govoril, je pest mogočno vihtel v zraku. Zdaj ko se je njegova elastična narava spel vzravnala, se je zdelo, da izžareva iz njega tudi ona stara moč kakor nekoč. Lisli so bili spel polni njegovega imena.

Njegova stvar je stala ugodno. Allan je upal, da bo mogel spel začeti z delom v novembru ali vsaj zadnji čas v decembru. V tem pa se je zbrala — za Allana popolnoma nepričakovano — druga nevihta nad lunelskim sindikatom. Nevihta, ki je imela mnogo bolj opustošujoče posledice nego oktobrska katastrofa.

V velikanski finančni sindikatovi zgradbi je začelo nevarno pokati...

(Dalje)

se tiče volivnega zakona, še niso definitivno sklepali, vendar so že vršili razgovore z voditelji opozicije in so muslimani sklenili priključiti se opoziciji. Kakor znano, je dr. Hrasnica-beg tudi podpredsednik narodne skupščine. Glede tega je izjavil, da od tega mesta ne namerava odstopiti tudi ne v slučaju, če bi vladna večina to zahtevala, ker je mnenja, da ima tudi opozicija pravico zastopstva v parlamentarnem predstavnstvu.

II. kongres int. zveze kršč. strokovnih organizacij.

Inomest, 19. junija. (Izv.) K zasedanju II. kongresa mednarodne zveze kršč. strokovnih organizacij so se zbrali zastopniki vseh narodov. Do 10. ure je naraslo število delegatov na 200 brez gostov. Manjkajo samo še Italijani, ki pa jih pričakujejo z vso gotovostjo za jutri. Informativno zborovanje v svrhu medsebojnega spoznavanja in zblizanja, napovedano za danes, se vsled nastalih tehničnih težkoč ni vršilo. Jutri dopoldne ob desetih se vrši predkonferenca strokovnih internacional v rokodelskem domu, istočasno pa predkonferenca delavk v prostorih delavske zbornice.

Inomest, 20. junija. (Izv.) Sinoči se je vršil v hotelu Maria Theresia pozdravni večer na čast udeležencem II. kongresa mednarodne zveze kršč. strokovnih organizacij s pestrnim programom, ki je uspel nad vse lepo. Med posameznimi koncertnimi točkami so bili izrečeni navdušeni pozdravi internacionalni ideji krščanskega delavstva. Zastopane so na kongresu najoddaljenejše države, predvsem pa seveda radi bližine srednjeevropske.

Inomest, 21. junija. (Izv.) Včeraj ob desetih dopoldne so se sestali delegati II. kongresa mednarodne zveze kršč. strokovnih organizacij k predkonferenci v dvorani rokodelskega doma. Konferenci je predsedoval tajnik zveze tov. Serranes. Udeleženi so bili vsi odbori strokovnih internacional razen grafične stroke. Strokovna internacionalna zveza tovarniškega in prometnega delavstva je bila zastopana po tovarišu Cvikliju iz Ljubljane. Na dnevnem redu je bila točka: Razmerje med posameznimi strokovnimi zvezami in osrednjo zvezo strokovnih organizacij. Predvsem se je razpravljalo o organizaciji tiska in prevodov, tolmačenje vlog in razmer v posameznih deželah in državah ter o stanju krščanskih strokovnih organizacij. Stavljeno je bil sledeči stvarni predlog: Vse strokovne internacionale ustanove časnikarski in tolmačilni urad za medsebojno obveščanje strokovnih internacional in organizacij. Ta urad bi predvsem skrbel za to, da bi bile posamezne organizacije v obče informirane o splošnem stanju delavstva, da bo kršč. soc. časopisje dobivalo potrebna poročila in material za širjenje krščansko-socialistične misli med organiziranim in neorganiziranim delavstvom. Strokovne internacionale so se v načelu izrekle za ta predlog in bo po končani debati v bistvu gotovo sprejet. Sklepi predkonference delavk, ki se je vršila istočasno v drugih prostorih, še niso znani.

Inomest, 21. junija. (Izv.) Včeraj ob 6. zvečer je bila končana predkonferenca strokovnih internacional. Po dolgi in burni debati se je napravil sledeči sklep:

Skupno delo strokovnih internacional se pospešuje potom konferenc, na katerih bodo zastopane posamezne strokovne internacionale po svojih tajnikih. Kadar gre za način poslovanja, pridejo za zastopstvo v prvi vrsti v poštev tajniki strokovnih internacional. Za važnejša posvetovanja pa naj skrbe posamezne strokovne internacionale za možnost, poslati še predsednika na posvetovanje.

Nadalje se je sklenilo, da bodo morale omenjeni skupni urad, ki bo skrbel za medsebojne stike med posameznimi internacionalami in za dopisovanje za časopisje vzdrževati podelne centrale. Ob 6. uri je zaključil Serranes konferenco.

Inomest, 21. junija. (Izv.) Došli so nadalje še zastopnik z Ogrske, Luksenburške, Nizozemske.

Naša društva.

d Seja Ljubljanskega orlovskega okrožja se vrši danes ob 8. uri zvečer v Zvezni pisarni. Zelo važno! Vsi! — Predsednik.

»Novi čas« v vsako hišo!

Ne bo nič.

Po razpustu ljubljanskega občinskega sveta so našo javnost opetovano presenečala službena in polslužbena poročila, da je vlada odobrila ta in ta sklep razpuščenega občinskega sveta, da bo občina zidala stanovanjske hiše, da je občinska uprava ukrenila v korist prebivalstva to in ono. Vsakdo je moral opaziti, da razvija magistrat tudi po razpustu neko posebno delavnost in da nekdo skrbi za to, da se ta delavnost javnosti sproti obznanjuje.

Gotovo ni nikogar, ki ne bi odobral, da občinska uprava tudi čas, ko občina nima zakonitega zastopa, koristno uporabi in izvršuje dela, ki jih je pripravil prejšnji občinski odbor. Toda razkrinkati je pa treba kovarstvo in kovarje, ki oddale gibljejo kolesje občinske uprave, ne iz razlogov splošne blaginje, ampak iz najomejenejsega političnega strankarstva.

Razpuščeni občinski zastop je bil izdelal in pripravil dalekosežne načrte za ureditev raznih nujnih potreb občine in njenega prebivalstva. Razširiti je hotel mestno ubožnico, zgraditi stanovanjske hiše, povečati kredit mestni zastavljalnici itd. V to svrhu je sklenil najeti pri Mestni hranilnici ljubljanski 22 milijonsko posojilo. Dalje je bivši občinski odbor sklenil davek na nezazidane parcele, da bi tako pospešil zidanje hiš in pripomogel do omiljenja stanovanjske stiske. Vse te in mnoge druge svoje sklepe je občinski svet predložil v potrjevanje pokrajinski vladi že meseca februarja t. l. in nestrpno čakal na rešitev. Toda zaman. Tudi javnost je slišala tožbe, kako malo dobrohotnosti živi občinska uprava od vlade. Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar si je tedaj v javnosti umil roke in pokazal na Belgrad, češ, tam nočejo. Toda razvoj dogodkov je v tem jasno dokazal, kdo je ta pravi krivec.

Vsi vemo, da je liberalna ali demokratska stranka v Sloveniji že davno izgubila vsa tla pod nogami, samo Ljubljana je bila še torišče zanjo. Ko jo je končno tudi ta vrgla iz sedla, je pomenjalo zanjo to smrten udarec. Z vsemi mogočimi zvijačami, izpremembami volivnega reda itd. si je skušala znova osvojiti vladno nad Ljubljano in še do danes se ni odrekla temu cilju. Pa to je umljivo in končno njena stvar, kakor je na drugi strani stvar prebivalstva, da njene nakane prepreči. Nekaj drugega pa je, ako se tem strankarskim prizadevanjem vdinja pokrajinska vlada, ki bi brezpogojno morala stati nad vsemi strankami.

Že gori smo navedli, da je občinski svet predložil več važnih svojih sklepov pokrajinski vladi v odobrenje že meseca februarja. Teh sklepov pa g. Ivan Hribar ni potrdil vse dotle, dokler ni dozorela stvar za razpust občinskega sveta in se je ta razpust izvršil. Kakor hitro je sedel na magistratu demokratski vladni komisar, je g. pokrajinski namestnik pohitel z reševanjem sklepov bivšega občinskega sveta. Namen je pač jasan: Za kar je oral in kar je sejal prejšnji občinski svet, to naj zdaj brez truda dozori demokratskemu komisarju. Ljubljancem bo gledal in rekel: »En demokratski komisar je storil več nego celi koalicijski občinski svet; kaj bi storila šele demokratska večina v občinskem svetu! Pa volimo zopet demokrate!« Tako bi demokratska stranka znova osvojila svojo ljubljansko trdnjavo, in to po zaslugi svojege starega prvaka in lisjaka Ivana Hribarja. Da bi se mu za ta čin primerno oddolžila, je gotovo. Tako bi bil gospod Ivan Hribar prijetno zavarovan tudi za slučaj, da se sedanji režim v Belgradu poruši in njegova sedanja pozicija z njim. Ivan Hribar svoje kariere ni zastoj začel kot zavarovalni agent.

To so torej tajne sile, ki sedaj tako pridno ženejo kolesje osirotele občinske uprave. Stvar je naravnost zloraba službene oblasti! Proti tej zlorabi protestiramo. Vemo, da ta protest na zgoraj ne bo imel nobenega uspeha, pač pa ga bo osvojilo ljubljansko prebivalstvo, ki se po takih činih Ivana Hribarja ne bo dalo oslepiti. Ne Žerjav, ne Hribar Ljubljane nikdar več ne bo sta komandirala!

Politični dogodki.

+ Napad na novinarstvo. Ministrsko predsedništvo je poslalo prometnemu ministrstvu dopis, v katerem zahteva, naj se dovoli prosta vožnja le listom, ki stoje na stališču narodnega edinstva. Mi se ne bo-

mo preveč razburjali, marveč pričakujemo, da se bodo sedaj začele globoke razprave o »narodnem edinstvu« in da se končno do-seže opredelba tega pojma. Potem se bo sele vedelo, kdo sme dobiti prosto karto.

+ Zveza industrijcev na slovenskem ozemlju je imela 21. t. m. v Ljubljani svoj III. občni zbor. Zbor je sprejel vrsto resolucij, ki se pečajo največ z davki in zahlevajo ukinjenje vojnega davka za l. 1920, poslovnega davka, plačarine; ena resolucija zahteva, da se ukine jamstvo delodajalcev za dohodninski davek delavstva in da se dohodnina predpisuje neposredno delavstvu samemu. — Gospodje industrij — buržuji bi najrajši, da bi oni sploh nobenih davkov ne plačevali, ampak delavci za nje. Najboljše bi bilo, če bi država ustanovila za reveže industrijce kar posebni podporni fond, ker so že vsi tako obubožali, da preti resna katastrofa. S tem otvarjamo za naše industrijske barone javno zbirko.

+ Anton Kristan, bivši oče slovenske socialne demokracije, je bil, kakor razglasa danes oficijelno v »Jutru«, 21. t. m. na Bledu pri kralju sprejet v posebni avdi-jenci, v kateri se je s kraljem eno celo uro razgovarjal.

+ Vse dobro. Liberali in radikali ter njihovi panduri imajo dvojne skrbi: Ali bodo res že skoraj volitive in — kar je glavno, — kdo bo vodil volivni kabinet. Na včerajšnji seji radikalnega kluba je izjavil Nikola Pašić, da ima vsa jamstva, da bo on dobil v roke izvedbo volitev, če se zruši sedanja vladna koalicija. V državi, kjer je mnogo takozvane svobode, volitive same na sebi ne veljajo nič, pomembno je le, kdo volitive »vodi«...

+ Maščevanje. Ker zadnje čase med g. Ivanom Hribarjem in demokratskimi mladini vlada jako napeto razmerje, ki se utegne jako usodepolno končati, so se mladini v današnjem »Jutru« nad gospodno namestnikom na sledeči način maščevali: »Halucinacije so n. pr. imeli tisti Ljubljancem, ki so prošli četrtek, ko so gledali procesijo, menili, da koraka za baldahinom predsednik zamorske republike Liberije.« Dr. Žerjav namreč g. Hribarju zavida njegovo lepo uniformo.

+ Zvišanje plač v Nemčiji. Nemška vlada vodi pogajanja zaradi zvišanja uradniških in delavskih plač, ki je spričo naraščajoče draginje postalo potrebno. Zvišanje naj bi znašalo splošno 24 odstotkov. Vlada pa zahteva, da strokovne organizacije istočasno sprejmejo novi zakonski načrt o delovnem času. To so zastopniki organizacij zaenkrat odklonili, a pogajanja se nadaljujejo. Pri nas se bodo plače delavcem in uradnikom v kratkem zvišale in sicer za 0%!

+ Nikola Pašić o politiki male antante in Jugoslavije. Ameriški list »Public Leader« je priobčil intervju Pašića, v katerem je podal nekaj važnih vnanje-političnih izjav. 1. Mala antanta bo nadaljevala svojo samostojno politiko tudi, če velika antanta razpade. 2. Razpad velike antante bi pomenjal hud udarec za malo antanto, ker gresta obvede roko v roki politično pot. 3. Jugoslavija v Rusiji ne želi statusa quo in bi sovjete priznala, če bi dobila jamstva, da se ne bodo vmešavali v notranje razmere SHS. 4. Proti Mažarski nima Jugoslavija nobenih militarističnih načrtov, pač pa bo vsikdar branila svoje meje. Če bi na Mažarskem vladali demokratskejši elementi, bi si bili Mažarska in Jugoslavija že davno podali roke. — Pašićevim intervjuom je seveda toliko verjeti kakor — pripovedkam grofa Münchhausna!

Dnevni dogodki.

— Odkritje spominske plošče slovenskemu pisatelju Janezu Mencingerju na njegovi rojstni hiši na Brodu pri Boh. Bistrici je končnoveljavno določeno na nedeljo 9. julija 1922 točno ob 12. uri. Vas Brod leži v smeri proti Boh. jezeru 2,5 km. Zunanji gostje, ki se nameravajo udeležiti slavlja, pridejo v Bohinjsko dolino s takozvanim turističkim ali dopoldanskim osebnim vlakom. Ker se vračata proti Ljubljani vlaka še-le zvečer ob pol 7. uri, oziroma pol 8. uri, je udeležencem slavlja zajedno dana možnost, da polete popoldne na bližnje Boh. jezero ali da si ogledajo druge prirodne krasote bistrške doline.

— Vič. Naše k. s. prosv. društvo obhaja letos 20 letnico in ima 2. julija večjo

prireditve. — Društvo so ustanovili oo. frančiškani iz Ljubljane. Največ zaslug v tem oziru ima pokojni P. Salezij Vodošek, ki ga po pravici imenujemo očeta viškega društva. Knjižnica, pevski in dramski odsek so njegovo delo. Po ustanovitvi viške župnije leta 1907 so njegovi nasledniki delo P. Salezija nadaljevali ter si l. 1911 postavili lastni dom. Danes društvo pridno deluje — skrbe nas edino-le težke gmočne razmere. Zato pa, Ljubljancem in okoličani, prihitite 2. julija med nas na Vič, da poživate pred vrati Ljubljane — stražo za krščanska načela.

— »Svoboda« brez svobode. Socialno demokratsko društvo »Svoboda« je prosilo železniško ministrstvo za znižanje vožnje tistim članom, ki bi se udeležili nameravane športne prireditve na Jesenicah. Ministrstvo je prošnjo odbilo ter pripomnilo, da člani »Svobode« lahko postanejo člani »Sokola« in se bodo lahko vozili po znižanih cenah. Tako izgleda jugoslovanska svoboda in enakopravnost.

— Namen posvečuje sredstva. Mladoliberalcem je tehniška fakulteta in sploh ljubljanska univerza trn v peti, ker sanjajo o kulturnem ujedinjenju »jugoslovanstva«. Zato so v svojem glasilu napadli rektorja tehniške fakultete dr. Hinterlechnerja, češ da ni hotel koncem maja vpisati nekega dijaka, ker je — Srb. V današnjem »Slovencu« priobčuje napadeni dekan pojasnilo, iz katerega je razvidno, da predmetni dijak sploh ni imel pogojev za vpis in da mu je le predpogoje dekan sam hotel omogočiti z najboljšimi nasveti in uljudno prijaznostjo. Ko bi bilo pri nas več stvarnosti, pa manj osebnosti!

Ljubljanski dogodki.

Ij Umrla je 20. t. m. zjutraj ob 2. uri gospa Marija Presker, soproga hišnega posestnika in trgovca. Pogreb se je vršil včeraj ob 4. uri popodne. Naj počiva v miru. Preostali naše sožalje!

Ij Vojaški koncerti v Unionu. Danes kakor vsak četrtek ob lepem vremenu vojaški koncert na unionskem vrtu. — Rom Franc, restavrater. 2478

Ij Izpred sodišča. »Moja punca mora iti domov«, je vpil V. R. v Zeleni jami 3. junija t. l. in se zagnal proti gospodičini A. K. z namenom, da jo spravi domov, meneč, da je to njegova hči. Stražniku to ni bilo prav in je hotel vinjenega Ra.... aretirati. Ra..... se je pa upiral z vsemi silami, vrgel se na tla ter bil z rokami in nogami okoli sebe, potegnil še stražnika za sabo, ki se je pri tem močno opraskal. Stražnik je poklical na pomoč svoje tovariše. Šele štirim možem postavse se je po dolgem boju posrečilo, odnesti Ra. na stražnico. Ko se je začela sodna preiskava, so vsi štirje stražniki trdili enoglasno, da je bil R. le nekoliko vinjen, da je pa dobro vedel, kaj dela. Sosedje so nasprotno povedali, da je bil R. zelo vinjen in da je ravnal v očividni pijanosti. Obtožnica je napravila iz dejanja obtoženca R. celih 5 deliktov javnega nasilstva in teške telesne poškodbe. Sodni dvor je bil mnenja, da je bil obtoženi pijan do nezvesti in ga je kot takega obsodil le radi popolne pijanosti na 3 tedne navadnega zapora. Razpravo je vodil nadsvet. Modic R. je zagovarjal dr. Adlešič.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«. Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar. Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

I. delavsko konsumno društvo

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

sprejme: Knjigovodjo, natakarico ali natakarja, skladišnega delavca, ki bi bil zmožen malih zidarskih popravil in takega, ki bi bil zmožen sodarskih in mizarskih popravil. Nadalje rabimo sobe ali postelje za prenočevanje uslužbencev in uslužbenk. Oglasiti se je pri ravnatelju Kongresni trg 2. Oddati je v odpeljavo pečeno prst. Kupi se hiša z velikim skladiščem ali pa hiša, ki bi se dala prirediti za skladišče. Člani dobe dobro in ceno celodnevno hrano in pijačo. Najceneje kupil član pri lastni zadruzi ker dobi član po istih cenah kot drugje, poleg tega pa dobi še 3% popust. Hranilne vloge članov se obrestujejo po 5%.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo en gros en detail.

Skladišče v »Kresiji«, Lingarjeva ulica 1, prvo nadstropje.

Upoštevajte pri nakupih!

Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova ulica št. 11.

Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki.

Prodajalna na drobno v Štritarjevi ulici št. 5.

Upoštevajte pri nakupih!